

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของไทยในสมัยโบราณเริ่มจากวัด คือ ชายไทยเมื่ออายุย่างเข้าสู่วัยรุ่นจะนิยมบวชเป็นสามเณร และศึกษาหาความรู้ทั้งด้านศาสนา และความรู้อื่นๆ ในวัด โดยมีพระสงฆ์เป็นครู ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดให้สร้างโรงเรียนสำหรับประชาชนขึ้น แต่ประชาชนนิยมส่งเด็กชายเรียนหนังสือ ส่วนเด็กหญิงไม่นิยมให้เรียนมักจะให้อยู่กับบ้าน หรือเข้าไปรับใช้ในวังของเจ้านาย เพื่อฝึกอบรบมารยาทและเรียนวิชาการบ้านการเรือน กิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนนับตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2435) เป็นการเรียนจากแบบเรียนปนการเล่น กิจกรรมมุ่งส่งเสริมให้มีการสร้างแรงจูงใจแก่เด็ก ให้เรียนด้วยความสนุกสนานดังพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า "...เมื่อได้มาเห็นการเล่าเรียนของเด็ก ที่จัดขึ้นใหม่ในเวลานี้ ทำให้มีใจฟูขึ้นด้วยความยินดี พาให้นึกถึงเมื่อครั้งนั้นเป็นการยากลำบาก เรียนเหมือนอาจารย์บอกหนังสือ และไม่ใคร่มีเครื่องมือจูงใจให้ร่าเริงในการเรียนเหมือนเดี๋ยวนี้..." (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539)

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของคนในชาติ (เปรม ติณสูลานนท์, 2527, หน้า 194) การจัดการศึกษาในประเทศไทยทุกระดับ ไม่มีการศึกษาระดับใดที่จะจัดบริการแก่ปวงชนได้กว้างขวางและทั่วถึงเท่าการประถมศึกษา (สุชาติ สุกใส, 2527, หน้า 6) เพราะคนไทยทั้งประเทศมีเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่ไม่ได้เข้าสู่เป้าหมายอันนี้ และเมื่อขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 4 ปี เป็น 6 ปี ก็ยังทำให้คนเข้าสู่ระบบนี้เป็นเวลานานยิ่งขึ้นกว่าระดับอื่นใดในประเทศ (สมชัย วุฒิปรีชา, 2528, หน้า 13) การศึกษาภาคบังคับจำนวน 6 ชั้นนั้น นับเป็นระดับที่มีจำนวนผู้มีโอกาสเข้าศึกษามากที่สุดถึงประมาณร้อยละ 94.4 ของประชากรวัยเรียนกลุ่มอายุ 6-11 ปี ทั้งนี้โดยมีจำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 7,236,657 คน หรือประมาณร้อยละ 66.9 ของจำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบโรงเรียนทั่วประเทศ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2530, หน้า 74) ดังนั้นการประถมศึกษาจึงเป็นการศึกษาภาคบังคับที่รัฐต้องจัดให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง เพื่อให้พลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข ตลอดจนช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นด้วย (กมล ภูประเสริฐ, 2527, หน้า 25)

ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 1,462 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช, 2545 ข, หน้า 6) ในแผนพัฒนาการศึกษา ปีการศึกษา 2545 ได้ลำดับความ สำคัญของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราชไว้ว่า ในส่วนของการจัดการศึกษานั้น ด้านคุณภาพของการศึกษาทั้ง 3 ระดับ เป็นปัญหาลำดับที่ 1 สำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ด้านคุณภาพการเตรียมความพร้อมให้ แก่เด็กปฐมวัยไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดแคลนสื่อ และขาดแคลนครูที่มีความรู้ ด้านปฐมวัยโดยตรง ปัญหารองลงมาคือ จำนวนนักเรียนลดลงเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญ ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษามากกว่าระดับปฐมวัย ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีผล ต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน จากแนวความคิด เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง ชาติ พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จคือ ผู้บริหารโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536, หน้า 1) และการบริหารโรงเรียนของ ผู้บริหารจะบรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายย่อมต้องอาศัยงานบริหารอย่างน้อย 6 งาน ตามขอบข่าย ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคคล งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่ง หากทราบถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงของการบริหารงานต่าง ๆ เหล่านี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการวาง แผนจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูสายผู้สอนระดับประถมศึกษาจึงสนใจที่จะ ศึกษาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช ตามภารกิจในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อผลการวิจัยครั้งนี้จะ ได้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และ สำหรับประกอบการตัดสินใจวางแผนเพื่อลดระดับปัญหาในการบริหารและปรับปรุงการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ จำนวนนักเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ จำนวนนักเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพและปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
6. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช

ความสำคัญของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับเป็นแนวทางในการปรับปรุง การพัฒนาการบริหารงานการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำถามในการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชอยู่ในระดับใด
2. ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชอยู่ในระดับใด

3. สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา
ประสบการณ์ จำนวนนักเรียน และที่ตั้งของโรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่

4. ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา
ประสบการณ์ จำนวนนักเรียน และที่ตั้งของโรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่

5. สภาพและปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

6. ข้อเสนอแนะการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถม
ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชมีอย่างไรบ้าง

สมมติฐานของการวิจัย

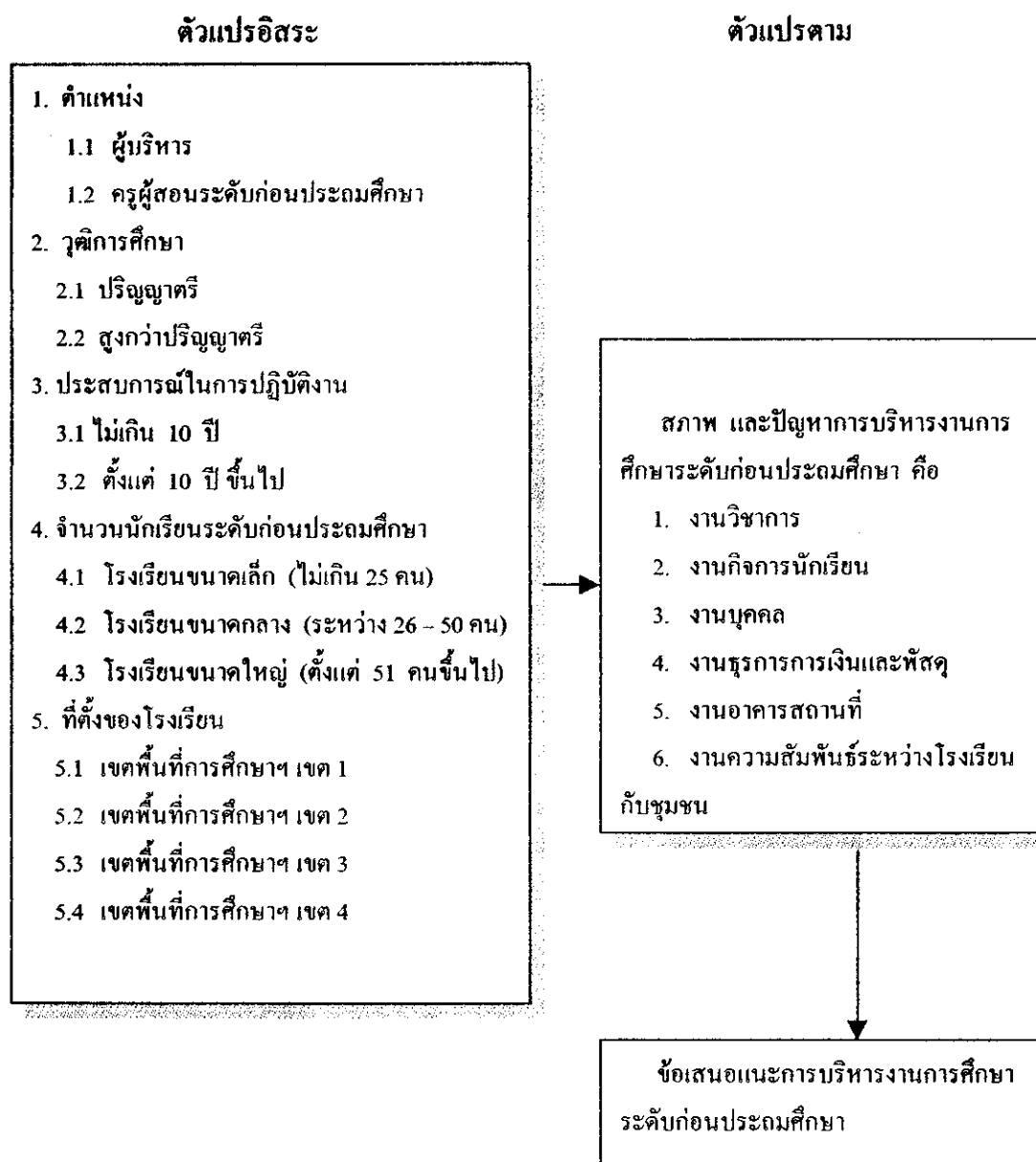
1. สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

2. ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

3. สภาพและปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์กันทางลบ

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
เฉพาะปีการศึกษา 2545 โดยผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ครอบคลุมภารกิจงาน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการ
นักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน
ตามเอกสารคู่มือปฏิบัติงาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529 ก, หน้า 5)
ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

วิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาหรือชั้นเด็กเล็กของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2545 ในขอบเขตและกลุ่มประชากรต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการบริหารงานการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของผู้บริหารงานการศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ส่วนขอบเขตภารกิจงานบริหารงานการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 ข, หน้า 5) กำหนดไว้ 6 งานดังนี้

- 1.1 งานวิชาการ
- 1.2 งานบุคลากร
- 1.3 งานกิจการนักเรียน
- 1.4 งานธุรการการเงินและพัสดุ
- 1.5 งานอาคารสถานที่
- 1.6 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เป็นผู้บริหารโรงเรียน 735 คน เป็นครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาจำนวน 1,462 คน รวมทั้งหมด 2,197 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 254 คน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 302 คน รวมทั้งหมด 556 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหาร

3.1.1.2 ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา

3.1.2 วุฒิการศึกษา

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.1.3.1 น้อยกว่า 10 ปี

3.1.3.2 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.1.4 จำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา

3.1.4.1 ไม่เกิน 25 คน (โรงเรียนขนาดเล็ก)

3.1.4.2 ระหว่าง 26 – 50 คน (โรงเรียนขนาดกลาง)

3.1.4.3 ตั้งแต่ 51 คนขึ้นไป (โรงเรียนขนาดใหญ่)

3.1.5 ที่ตั้งของโรงเรียนแบ่งตามเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช

3.1.5.1 เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1

3.1.5.2 เขตพื้นที่การศึกษา เขต 2

3.1.5.3 เขตพื้นที่การศึกษา เขต 3

3.1.5.4 เขตพื้นที่การศึกษา เขต 4

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนตามภารกิจ 6 ด้านคือ

3.2.1 งานวิชาการ

3.2.2 งานบุคลากร

3.2.3 งานกิจการนักเรียน

3.2.4 งานธุรการการเงินและพัสดุ

3.2.5 งานอาคารสถานที่

3.2.6 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะดังต่อไปนี้

1. สภาพการบริหารงาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามภารกิจต่าง ๆ ของโรงเรียนในปัจจุบัน ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถาม ซึ่งครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานหรือการดำเนินงานของโรงเรียน 6 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานธุรการและการเงิน และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.1 งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การจัดดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน การนิเทศการศึกษา การวางแผน และกำหนดวิธีการดำเนินงานส่งเสริมการสอน การประชุมอบรมทางวิชาการ

1.2 งานบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดความต้องการบุคลากร การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศบุคลากร การพัฒนา และบำรุงรักษาบุคลากร และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

1.3 งานกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำและบริการการทำสำมะโนนักเรียน การเกณฑ์ – การรับนักเรียนเข้าเรียน การปฐมนิเทศผู้ปกครอง การแก้ปัญหา นักเรียนขาดเรียน การบริการสุขภาพ การจัดอาหารกลางวัน การบริการแนะแนว การบริการนักเรียนขาดแคลนทุนการศึกษา กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน กิจกรรมการจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน การจัดทัศนศึกษา การจัดกีฬา การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ การติดตามผลนักเรียน การตั้งสมาคมศิษย์เก่า การสรรหาและยกย่องคนดีเด่นประจำท้องถิ่นและชุมชน

1.4 งานธุรการและการเงิน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับงานสารบรรณ งานทะเบียน และรายงาน งานการรักษาความปลอดภัยในด้านอาคารสถานที่ งานประชาสัมพันธ์ งานงบประมาณ งานพัสดุ งานการเงินและบัญชี

1.5 งานอาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสร้างอาคารสถานที่ การใช้อาคารสถานที่ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ และการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่

1.6 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการแก่ชุมชน การร่วมกิจกรรมของชุมชน และการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น

2. ปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษา หมายถึง สภาพการดำเนินงานต่าง ๆ ที่มีผลต่อการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและมีแนวโน้มไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

3. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หมายถึง ข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาของผู้บริหารการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการบริหารงานหมดไป หรือเหลือน้อยที่สุด ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาจำนวน 20 คน (ดังรายชื่อในภาคผนวก)

4. ระดับก่อนประถมศึกษา หมายถึง ชั้นอนุบาล 1 ชั้นอนุบาล 2 และชั้นเด็กเล็ก ในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งรับเด็กที่มีอายุก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาเข้าเรียน (มีอายุระหว่าง 4 – 6 ปี)

5. ตำแหน่ง หมายถึง สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

5.1 ผู้บริหาร

5.2 ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา

6. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่กลุ่มประชากรสำเร็จการศึกษาและได้รับจากสถาบันทางการศึกษาที่ ก.ค. รับรอง แบ่งออกเป็นระดับปริญญาตรีและสูงกว่าระดับปริญญาตรี

7. ประสบการณ์ หมายถึง จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติงานของกลุ่มประชากร แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

7.1 ประสบการณ์น้อย (ไม่เกิน 10 ปี)

7.2 ประสบการณ์มาก (ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป)

8. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูทุกตำแหน่งที่ทำหน้าที่สอนชั้นระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช ทั้งนี้รวมหมายถึงครูที่จ้างสอนในชั้นระดับก่อนประถมศึกษา

9. จำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 18) แบ่งออกเป็น

9.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 25 คน

9.2 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 26 – 50 คน

9.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 51 คนขึ้นไป

10. ที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช โดยแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น 4 เขต คือ

10.1 เขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 1

10.2 เขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2

10.3 เขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 3

10.4 เขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4